

ПРАКТИКА АНГЛОСАКСОНСЬКОЇ КОНСТРУКЦІЇ ПРАВООХОРОННИХ ОРГАНІВ

УДК 327.3

Постановка проблеми: На сучасному етапі розбудови правової держави необхідно нові концептуальні підходи щодо розв'язання проблем реалізації правоохоронної функції. Охорона громадського порядку на відповідній території є не тільки обов'язком державних органів, але й правом на захист конкретної людини та соціальної групи. Історична державотворча практика та досвід зарубіжних країн вказує на те, що реформування органів внутрішніх справ та становлення інституту місцевого самоврядування в Україні [1] є неминучими процесами. Інтеграція України до Ради Європи, Європейського співтовариства ставлять на порядок денний проблему адаптації територіальної системи організації влади, до європейських стандартів та принципів. Нормативно-правові акти Ради Європи та ЄС.

Повноваження та завдання публічної влади, зокрема поліції, мають бути передані на такий найнижчий регіональний рівень управління, на якому може бути забезпечена їх максимально ефективна (з точки зору надання адміністративних та громадських послуг населенню) і їх реалізація [2, С. 464-471].

Правоохоронні органи, є складовою системи органів державного управління, і тому розглядати її реформування, без проведення цілісного реформування державних органів управління, або навіть без проведення адміністративно правової реформи не можливо [3].

Мета дослідження: Дослідження правових основ організації та функціонування регіональної поліції зарубіжних країн, зокрема в англосаксонській моделі управління, а також визначення її місця ролі у забезпеченні прав й інтересів населення на певній території.

Органи правопорядку, які максимально наближені до населення, найбільш повно враховують інтереси мешканців терито-

ріальних громад, активно взаємодіють з ними та діють під їх постійним громадським контролем[1]. Саме такі завдання можуть і повинні ставити органи громадського порядку в регіонах. Крім вітчизняних напрацювань та й помилок, до уваги повинен братися позитивний досвід зарубіжних країн щодо створення та функціонування органів правопорядку на регіональному рівні.

Аналіз основних досліджень та публікацій: Вітчизняними та зарубіжними науковцями досліджується широке коло питань що до проблеми регіональної поліції. Відзначимо таких авторів, як: В.Б. Авер'янов, М.І. Ануфрієв, О.М. Бандурка, Д.М. Бахрах, Ю.П. Битяк, І.Л. Бородін, І.П. Голосніченко, Є.В. Додін, Р.А. Калюжний, Л.В. Коваль, І.Б. Коліушко, Л.М. Колодкін, В.К. Колпаков, А.Т. Комзюк, М.В. Корнієнко, В.С. Куйбіда, О.В. Негодченко, С.В. Петков, В.М. Плішкін, К.В. Сесемка, Ю.С. Шемшученко, В.К. Шкарупа та інших.

Основні результати дослідження: У міжнародній практиці існують різні поліцейські системи. За джерелами фінансування виділяють: державні (федеральні), муніципальні (місцевого самоврядування), приватні (поліція фірм, концернів, синдикатів) поліцейські системи, підпорядковані різним міністерствам і відомствам тощо. Незважаючи на схожість, вони мають свій національний характер, досвід, структуру та різноманітні форми діяльності [4].

Зарубіжний досвід країн свідчить про два способи організації та функціонування поліції (міліції): 1) у дворівневій структурі, крім державного озброєного органу виконавчої влади, існують муніципальні органи охорони громадського порядку, що зумовлює покладення на них функцій і повноважень аналогічних державних органів; 2) муніципальна поліція (міліція) діє не замість ОВС на місцевому рівні, а поряд з ними, при чіткому розмежуванні компетенції, відповідному контролю та взаємодії. Така модель наділяє муніципальну міліцію, як правило, деякими правоохоронними функціями (Польща, Чехія та ін.) [5].

Структура, організація і обсяг компетенції регіональних поліцейських підрозділів відрізняються та залежать від специ-

фіки державного управління, адміністративно-територіального устрою, традицій, історії та компетенції поліцейської функції.

Розглядаючи різні моделі побудови місцевого самоврядування, в більшості випадках можна прив'язати до неї і модель побудови правоохоронних органів на місцях. Беручи до уваги вище викладене слід виділити модель побудови регіональної поліції: англосаксонська, континентальна, іберійська, радянська: [6, С. 241-243].

Англосаксонська (англійська) модель (США, Канада, Австралія, Велика Британія) характерна тим, що поліцейські підрозділи на місцевому рівні діють незалежно і в межах наданих їм повноважень, і пряме підпорядкування нижчих органів вищим відсутнє, водночас поряд з широкою автономією, вони залишаються складовою частиною механізму державної поліції. Крім того, для англосаксонської моделі характерне безпосереднє обрання населенням деяких посадових осіб в поліцейські установи.

З досвіду поліції США, яка характеризується наявністю доволі широкої децентралізації. Ґрунтуючись на повноваженнях, що закріплені за штатами та їх органами управління, поліцейські агенції кожного штату автономні одна від одної і від федеральних правоохоронних органів. Також автономні (у межах традиційної автономії місцевих органів влади) поліцейські формування місцевих органів управління, що становлять основу поліцейської системи США. Низовий рівень загальної структури правоохоронних органів США - муніципальні правоохоронні органи. Це найбільш чисельний загін правоохоронних органів, в яких сконцентрована більшість офіцерів поліції (за існуючими даними, співробітники муніципальних та шерифських департаментів становлять 80 % персоналу поліції: відповідно 58,6 % і 22,4 %; по 10 % припадає на – поліцію штатів та федеральні органи) [7].

Майже половина поліцейських департаментів муніципалітетів обслуговують міста з населенням близько 100 тисяч. У той же час є і поліцейські структури, які здійснюють свою діяльність у містах з населенням від 400 тисяч до декількох мільйонів мешканців. Всього нараховують 25 великих міст, поліцейські депар-

таменти яких складають лише 0,2 % від всіх правоохоронних агентств США, але в яких в той же час працює більше 15 % всіх офіцерів поліції [7]. Прикладом останніх є поліцейський департамент Нью-Йорку, який є найбільшим підрозділом муніципальної поліції у США та другим у світі (після поліції Токіо). Заснований ще у 1845р., він за сучасних умов обслуговує місто з населенням більше 7 млн. мешканців, загальна чисельність його персоналу становить більше 40 тис. працівників (37 тис. – поліцейські у формі, у т.ч. майже 6 тис. жінок-поліцейських, і більше 7 тис. – службовці поліції) [8].

Шерифські департаменти очолюють шерифи, у більшості штатів, це виборна посада у правоохоронних агентствах США безпосередньо населенням на строк 2-4 роки (тільки у 10 округах шерифів призначають).

Як особа, відповідальна за виконання законів, шериф з метою охорони життя мешканців, їх майна має право арешту порушників закону, однак більшість його повноважень обмежуються контролем за особами, які вчиняють правопорушення [9, С. 9-13].

Робота поліцейських США в більшості своїх випадків спрямована на охорону громадського порядку та громадської безпеки, що займає більшість часу їх діяльності.

Джордж Ф. Коул проаналізував діяльність більше ніж 900 поліцейських США в процесі виконання ними своїх службових обов'язків, у результаті чого встановив: 1) у середньому за добу за час виконання своїх службових обов'язків поліцейські витрачають лише 3% свого робочого часу на злочини проти особи; 2) кожен поліцейський витрачає до 15% свого робочого часу на розкриття злочинів, пов'язаних з власністю, розшуком злочинців, які їх вчинили та інші, пов'язані з цими злочинами дії; 3) на регулювання дорожнього руху у випадках ДТП та інших подій, спостереження за дорожнім рухом, перевірку водіїв та інші дії втрачається 9-11% всього робочого часу; 4) частина часу, яка витрачається поліцейськими США на допомогу потерпілим, тим, які заблукали, людям похилого віку, на пошуки загублених речей, пошуки зниклих тварин та т. ін. становить приблизно 12-13%; 5)

весь інший час тобто приблизно 60% витрачається на адміністративну діяльність.

До адміністративної діяльності в даному випадку включається проведення різних нарад, підготовка матеріалів для розгляду в судах, виконання різних доручень, свідчення в судах, спілкування з потерпілими, їх допит, допит свідків та правопорушників, написання рапортів та збирання різних довідок. До адміністративної діяльності Д.Ф.Коул додає навіть перерви на сніданки, обіди та інші заходи. [10]

Джей Лівінгстон стверджує, що кількість часу, яку витрачає в середньому поліцейський США на різні види діяльності під час виконання своїх службових обов'язків за його аналізом розподіляється таким чином: 1) робота по розкриттю злочинів, скоєних проти особи – 2,96%; 2) робота по розкриттю злочинів, скоєних проти власності – 14,82%; 3) регулювання поліцейськими дорожнього руху – 9,20%; 4) спостереження за станом громадського порядку – 9,20%; 5) соціальна допомога малозабезпеченим верствам населення – 13,70%; 6) адміністративна діяльність, тобто підготовка матеріалів для розгляду в судах, збирання різних довідок та допит свідків і потерпілих, доставляння правопорушників до суду, свідчення в судах, – 50,19%. [11]

Джон Інсіарді аналізує, що в більшості діяльність поліції це робота по охороні громадського порядку.

За функціональними параметрами він визначає два види роботи поліції. Перший вид це діяльність спрямована на боротьбу зі злочинністю. До цього розділу він відносить такі дії як: 1) переслідування, виявлення та арешт злочинців; 2) утримання злочинців, їх допит, підготовка матеріалів до суду; 3) збір всіх даних свідчень потерпілих, свідків, проведення аналізів; 4) проведення операцій з метою затримання злочинців, включаючи зброю; 5) виявлення прихованих злочинів особливо в сфері економіки та інші дії.

Другий вид це такі види діяльності як: 1) контроль за дорожнім рухом, за вуличною агітацією та натовпами, які не мають певної мети збору; 2) нагляд за натовпами на рогах вулиць та

площах, які можуть заважати перехожим та дорожньому рухові (це можуть бути і законні демонстрації та мітинги, але вони можуть перерости у масові порушення правопорядку); 3) спостереження та контроль за п'яничками та особами, які знаходяться у стані наркотичного чи іншого сп'яніння і в більшості випадків їх ізоляція (тут мається на увазі тільки ті які знаходяться в громадських місцях); 4) виявлення фактів незаконного та неправильного паркування, торгівлі без ліцензій та у невстановлених місцях, що приводить до блокування тротуарів, переходів і заважає рухові та усунення таких фактів; 5) регулювання дорожнього руху у разі виникнення заторів внаслідок дорожньо-транспортних пригод; 6) примирення конфліктів на вулицях та за місцем проживання громадян, які заважають сусідам та перехожим; 7) розшукування дітей та домашніх тварин, що зникли, роз'яснення маршрутів та допомога тим, що заблукали; 8) надання допомоги тим хто раптово захворів, а також старим, немічним і безпорадним та навіть приймання пологів, якщо немає можливості доставити породілля до медичного закладу [12].

Чарльз В.Томас та Джон Р.Хепберн у своїй роботі “Злочини кримінальний закон та кримінологія” виділяють чотири основних функції поліції, тобто чотири види діяльності.

Перша функція представницька. Поліцейський уособлює собою державу та закон і таким чином показує, що права громадян захищені державною та законом. Функція виконується всіма поліцейськими, які носять формений одяг постійно.

Друга функція – це виконання завдань з підтримання (охорони порядку). Вони називають її публічною службою по підтриманню спокою. На виконання цієї функції поліція витрачає більше половини понад 50% всього свого робочого часу.

Третя функція – це боротьба зі злочинністю, розкриття та попередження злочинів, затримання та арешт злочинців, відшукування свідків, їх допит та т.ін. Всі поліцейські США, які опитувались авторами дослідження вважають цю функцію основною, але на неї витрачається до 40% всього робочого часу.

Четверта функція – це придушення актів незадоволення, чи навіть повстання силою, використовуючи засоби, які можуть призвести до загибелі людей. Ця функція виконується в надзвичайних випадках і скільки часу вона потребує не встановлено [13].

Джодж Ф.Коул поділяє роботу поліції США на 4 блоки використовуючи інший підхід.

Перший блок – це робота по розкриттю злочинів, скоєних невідомими злочинцями. Сюди входять злочини проти власності та проти особи. Цей блок є найбільш важливим і визначальним у діяльності поліції, він характеризує, на думку автора, всю роботу поліції. За даними його дослідження він забирає близько 20-25% всього робочого часу.

Другий блок – це боротьба з пияцтвом, неправильною поведінкою в громадських місцях та за місцем проживання, примирення сімейних сутичок тобто діяльність по виявленню та припиненню дрібних правопорушень. З певним припущенням можна вважати, що до цього блоку входять більшість питань, які в Україні відносяться до адміністративної діяльності міліції. Але сюди не включена процесуальна діяльність, хоч він і має на увазі, що робота по виявленню фактів неправильної поведінки передбачає весь комплекс заходів аж до направлення справи до суду. За даними Д.Ф.Коула цей блок займає близько 40% всього робочого часу поліції.

Третій блок – це діяльність по розкриттю злочинів, коли злочинці відомі та оформлення матеріалів для направлення до суду. У даному блоці робота складається з проведення арештів та затримань правопорушників, доставлення їх до суду, підготовки матеріалів для розгляду в судах, розшуку свідків, їх допиту, доставляння до суду, та інших питань. Цей блок забирає до 20% робочого часу. Але з іншого боку тут закладено протиріччя, адже частина діяльності з підготовки матеріалів до суду відноситься до другого блоку.

Четвертий блок – це, так звана, соціальна служба надання допомоги, охорона порядку, розшук дітей, які зникли, розшук тварин, які загубились, допомога немічним та тим, які заблукали

та т. ін. На цей блок витрачається 15-17% робочого часу. У цьому блоці ми можемо визначити також декілька питань, які згідно Українського законодавства ми також відносимо до адміністративної діяльності міліції [10].

Для полегшення роботи поліцейських практично в усіх штатах США існують так звані описи стандартних ситуацій. На основі правових актів федерального рівня й окремих штатів, судових прецедентів розроблені детальні описи дій поліцейських у певних ситуаціях. Так, розроблені “Юридичні джерела та основи діяльності поліцейського штату Каліфорнія”, опис стандартних ситуацій району Дейд зі штату Флорида, однак вони не мають загальнообов’язкової юридичної сили [14].

Правоохоронні органи США намагаються забезпечити більш орієнтований на громаду та відкритий для неї соціальний підхід у своїй діяльності. Їх досвід свідчить, що для взаємодії “по горизонталі” і “по вертикалі” ефективні дво- і багатосторонні угоди про взаємодопомогу, програми співпраці (в рамках яких створюються тимчасові робочі групи із співробітників місцевих і федеральних органів у боротьбі з організованою злочинністю, розповсюдженням наркотиків), цільові програми допомоги, програми професійного навчання, обміну досвідом, вивчення новітніх досягнень у сфері охорони громадського порядку та розслідування злочинів, регулярні брифінги, семінари і конференції фахівців, зєдиним доступом всіх поліцейських країни [15].

У Канаді поліцейська система поділяється на федеральну, провінційну та муніципальну. У своїй діяльності кожна з цих інституцій керується спеціальним Статутом про поліцію Канади, Кримінальним кодексом Канади, законами провінцій і муніципальними законами [16].

Федеральна поліцейська служба – це Королівська канадська кінна поліція, створена федеральним урядом. Вона забезпечує застосовування федеральних законів на всій території Канади. Три території й усі провінції, за винятком Онтаріо і Квебеку (створили власні провінційні поліцейські підрозділи), укладають угоди з федеральним урядом щодо дій Королівської канадської кінної

поліції як провінційного, а в ряді випадків – муніципального поліцейського підрозділу.

Управління працівниками Королівської канадської кінної поліції, що здійснює охорону правопорядку як на федеральному, так і на провінційному рівні, є компетенцією лише федерального уряду. Це обмежує можливість провінцій, що мають угоди з такою поліцією, контролювати її дії як провінційної поліцейської служби. Те саме стосується і сфери дії провінційного законодавства, яке здійснює цивільний контроль за поліцейськими службами і поширюється на муніципальні поліцейські служби. Королівська канадська кінна поліція нараховує 22 239 працівників, 14 384 з них – констеблі, капрали і сержанти.

В Онтаріо і Квебеці є власні поліцейські служби – провінційна поліція, принципи управління якими визначено провінційними нормативними актами.

Провінційні поліцейські служби (самостійно або у співпраці з Королівською канадською кінною поліцією) патрулюють головні траси провінції, виконують поліцейські функції в сільській місцевості і невеликих містах.

Загалом муніципалітети мають три варіанти: можуть створити власну поліцейську службу, приєднатися до вже існуючої муніципальної служби (об'єднатися) або укласти угоду з провінційною поліцейською службою чи Королівською канадською кінною поліцією.

З огляду на зменшення бюджету було прийнято ряд конструктивних рішень. Наприклад, на локальному рівні підрозділи муніципальної поліції об'єдналися з іншими муніципалітетами й органами влади з метою створення регіональної поліцейської служби. Такий підрозділ передбачає зменшення витрат, поліпшення якості служби тощо. У багатьох випадках це також спричинило реорганізацію муніципальних урядів і їх об'єднання на рівні більших територіальних одиниць.

Королівська канадська кінна поліція також є досить децентралізованою та регіоналізованою. По-перше, коли вона діє як провінційна поліція, її регіональне управління має бути тісно

пов'язане з провінційними органами влади. По-друге, пріоритети щодо охорони правопорядку відрізняються залежно від регіону держави. Тому регіональний старший офіцерський склад (Помічники Комісара) наділений значною свободою для визначення пріоритетів діяльності.

Критики регіоналізації заявляють, що вона призводить до втрати локального контролю над поліцейською службою, втрати локальної самобутності, віддаляє від встановлення належних стосунків між районами як кращої моделі поліцейської служби, а також спричиняє відтік ресурсів з провінційних областей до міст або інших районів “з високим рівнем злочинності” [17, С. 979-981].

У Великобританії поліцейська система ґрунтується на поєднанні повноважень держави й органів місцевого самоврядування у сфері правопорядку. Діяльність британської поліції спрямована на охорону громадського порядку, попередження правопорушень, затримання та ізоляцію правопорушників, видання окремих нормативних актів для покращення стану громадського порядку та громадської безпеки. Інколи вживається термін “охорона королівського порядку” та запозичений американський термін “охорона публічного порядку” [18].

У більшості поліцейських дільниць Великобританії, немає системи чергових частин. Кожний офіцер, констебль чи сержант може бути черговим згідно графіку. Крім того, є багато поліцейських дільниць, в яких цілодобового чергування немає. Це стосується дрібних поліцейських дільниць у сільській місцевості та навіть невеликих містах.

Чергування на таких дільницях починається вранці і закінчується опівночі, після цього черговий йде відпочивати додому, але телефонний зв'язок з великими поліцейськими дільницями він підтримує.

Що стосується великих міст та районів, де знаходяться центральні дільниці, чергування там встановлене цілодобове. Вночі черговий офіцер виступає і організатором всієї діяльності

поліцейської дільниці, виконуючи вказівки керівництва, а в його відсутність самостійно приймає рішення [19 С. 35 – 55].

В черговій частині в основному знаходиться черговий офіцер та його помічник, який може виконувати функції офіцера по затриманню [[20]].

У Великобританії чергова служба немає права складати документи на правопорушників, за винятком коли правопорушення скоєно в приміщенні поліцейської дільниці. В окремих випадках черговий офіцер доставляє правопорушників до суду, але в основному це роблять патрульні констеблі [21].

Робота поліції Великобританії щорічно детально організовується та планується. На основі аналізів складаються пропозиції щодо покращення роботи щодо охорони громадського порядку, і доводиться до відома всіх поліцейських, які працюють в цій сфері [22].

У кожному графстві створена поліцейська адміністрація і рада, що є колегіальним органом управління й одночасно структурою місцевого органу влади. Рада складається з представників органів місцевого самоврядування і суддів, вона уповноважена визначати бюджет поліції графства, організаційну структуру, напрямки діяльності, а також висувати кандидатів на посаду шефа-констебля [23].

Висновок: враховуючи вище викладене можна стверджувати, що в англосаксонській моделі управління поліцейські підрозділи на місцевому рівні діють незалежно в межах наданих їм повноважень, і пряме підпорядкування нижчих органів вищим відсутнє, одночасно вони залишаються складовою частиною механізму державної поліції. Виходячи з цього можна зробити висновок, що структура поліцейських органів в кожній окремій країні залежить від певних особливостей, а в більшій мірі від ступеня демократизації держави, чим більше поширенні демократичні принципи управління, тим більше громадськість має право впливати на правоохоронну функцію, що характерно в англосаксонській моделі.

1. Закон України «Про місцеве самоврядування в Україні»: від 21 травня 1997 р. // Відомості Верховної Ради України. – 1997. – №24. – Ст. 170.

2. Павленко С.В. Організаційно-правові питання формування та діяльності міліції місцевого самоврядування // *Держава і право: Юридичні і політичні науки.* – 2006. – Вип. 33. – С. 464-471.
3. Закон України «Про центральні органи виконавчої влади» (Відомості Верховної Ради України (ВВР), 2011, N 38, ст.385) { Із змінами, внесеними згідно із Законами N 4731-VI (4731-17) від 17.05.2012 N 4719-VI (4719-17) від 17.05.2012 }
4. Энциклопедический юридический словарь / Под общ. ред. В.М. Лебедева, В.Е. Крутских. – М.: Славия, 1999. – 652 с.
5. Фосдик Р. Организация полиции в Европе / Фосдик Р. ; под ред. проф. П. И. Люблинского. – Пер. с англ. – Петроград : Изд-е Петроградского Городского Самоуправления, 1917. – 257 с.
6. Сапрун О.В. Міжнародний досвід створення регіональних підрозділів поліції. *Науковий вісник НАВС.* Київ 2012 №3. - С. 241-243.
7. Walker S. *The Police in America. An Introduction.* – 2-nd ed. – New-York, 1992. – 412 p.
8. Вопросы борьбы с преступностью зарубежом : реф. сб. – М. : ГИЦ МВД России, 1997. – Вып. 37. – 43 с.
9. Білоконь М.В. Поліція Сполучених штатів Америки: сучасний стан та тенденції розвитку / М.В. Білоконь // *Проблеми правознавства та правоохоронної діяльності.* – 2004. – №2. – С. 9-13.
10. George F. Cole *The American System of Criminal Justice 3rd edition, Brooks/Cole Publishing Company, Monterey, California* [Електронний ресурс]. – Режим доступу www.copyrightencyclopedia.com/instructors-manual-for-the-america...
11. Livingstone I. *Crime and Criminology. 2nd edition, Prentice Hall, New Jersey,* 1996, p. 402.
12. Inciardi I.A. *Criminal Justice, University of Delaware, Harcourt Brace and Jovanovitch Company Publishers, Orlando, Florida,* 1996, p. 49, 186, 188, 189.
13. Thomas C.W., Herpburn Y.R. *Crime Criminal Law and Criminology, W.M.C. Brown Publishing Company, Dubuque, Iowa,* 1994, p. 192.
14. Заросило В.О. Організація діяльності поліції зарубіжних країн [за ред. В.Д. Гвоздецького]. – К., 2007 – 250 с.
15. Реформа органов внутренних дел. [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://www.Nasledie.ru>
16. Yamamoto M.I. *Canada Criminal Justice System, Criminal Justice System in Europe and North America, Heuni, Helsinki,* 1996. – P. 15.

17. Грехем Е., Бакстер П. Роль і характер діяльності правоохоронних органів: окремі обов'язки поліції свобод // Міжнародна поліцейська енциклопедія: у 10 т. / Е. Грехем [відп. ред. Ю.І. Римаренко, Я.Ю. Коноратьєв та ін.]. – К., 2005. – Т. II. Права людини у контексті поліцейської діяльності. — С. 979-981.
18. *Police Force, police service. Care and control in Britain / Edited by M. Stephens and S. Becker. – London, 1994. – P. 107.*
19. *Dantzker M.L. Police organization and management, Butterworth, Boston, 1999, pp. C. 35 – 55.*
20. *Levenson H., Fairweather F., Police Power a Practical Guide, London, Biddles LTD, 1992, pp. 35 – 67, 92, 121, 180, 206.*
21. *Locton D., Ward R. Domestic Violence Cavendish Publishing Limited, London, 1997, pp. 101, - 129.*
22. *Butler A.I.P. Police Management 2nd edition, Billing and Sons LTD, Dartmouth, 1994, pp. 94.*
23. *Матюхіна Н.П. Поліція Великобританії: сучасні тенденції розвитку та управління: монографія / Матюхіна Н.П. [за ред. О.М. Бандурки]. – Х.: Консум, 2001. – 131 с.*

Сапрун О.В. Практика англосаксонської конструкції правоохоронних органів

Розглянуто деякі аспекти англосаксонської моделі створення регіональних підрозділів поліції, проводиться паралель діяльності поліцейських органів на місцях з моделлю побудови органів місцевого самоврядування, в англосаксонській моделі державного управління.

Ключові слова: поліція, регіональна поліція, місцеве самоврядування, децентралізація, управління, англосаксонська модель.

Сапрун О.В. Практика англосаксонской конструкции правоохранительных органов.

Рассмотрены некоторые аспекты международного опыта создания региональных подразделений полиции, проводится параллель деятельности полицейских органов на местах с моделью построения органов местного самоуправления, в англосаксонской модели государственного управления.

Ключевые слова: полиция, региональная полиция, местное самоуправление, децентрализация, управление, англосаксонская модель.

Saprun O.V. The practice of Anglo-Saxon structures of law enforcement

Discovered some aspects of the international experience of creating regional police force, the parallel activities of the police in the field of model building of local authorities in the Anglo-Saxon model of governance.

Key words: police, regional police, local government, decentralization, governance, Anglo-Saxon model.

ЦИВІЛЬНЕ ТА СІМЕЙНЕ ПРАВО. ПРОБЛЕМИ ГОСПОДАРСЬКОГО ТА КОРПОРАТИВНОГО ПРАВА. ПИТАННЯ ЦИВІЛЬНОГО ТА ГОСПОДАРСЬКОГО СУДОЧИНСТВА

Бойко Н.М.

ВІДОКРЕМЛЕННЯ ДОГОВОРУ ПОЗИЧКИ ВІД ДОГОВОРУ ПРОКАТУ

УДК 347. 735

Договір прокату за своєю юридичною природою є різновидом договору майнового найму. Термін «прокат» застосовувався і в дореволюційному законодавстві, про те, там він використовувався лише як одна з назв договору майнового найму. За словами Д.І.Мейера, договір майнового найму мав декілька назв, різниця у застосуванні яких полягала в тому, що кожна з цих назв, визначаючи один і той самий договір майнового найму, надавала вказаному договору особливий відтінок, і, зокрема, словом «прокат» іменувався зазвичай найм меблів, одягу та іншого рухомого майна [2, с.290].

У ЦК УРСР 1963р. договору побутового прокату присвячувалися окремі статті (273-276). За договором побутового прокату, відповідно до ст.273 ЦК УРСР державні, кооперативні та інші громадські організації надають громадянам у тимчасове користування за плату предмети домашнього вжитку, музичні інструменти, спортивний інвентар, легкові автомобілі та інше майно.

Враховуючи особливий характер договору прокату слід проаналізувати його ознаки та провести співвідношення з договором позички, з метою їх відмежування, та виокремлення самостійного місця цих договорів в системі договірного права України.

На сьогодні визначення договору прокату міститься у ч.1 ст.787 ЦК України, відповідно до якої за договором прокату най-